

Sodobno iskanje transcendence

S knjižnimi deli, ki bodo izhajala v novi zbirki Pretakanja, želi založba Družina slovenskemu bralcu omogočiti srečanja z deli in avtorji, ki jih mnoge založbe prezrejo iz nazorskih razlogov.

V knjižnem programu založbe Družina sta izšla prva naslova v novi leposlovni zbirki Pretakanja. Kakšna dela bodo izhajala in za katere vrste bralcev bodo knjige iz zbirke nepogrešljiva literatura, smo vprašali urednika zbirke Jožeta Horvata.

Kakšna dela bodo izhajala v novi zbirki Pretakanja?

Visoko kakovostna prozna dela. Letno naj bi izšlo vsaj dvoje del, eno slovensko in eno neslovensko. Kar zadeva domače branje, bomo izdali pomembno knjigo, ki je bila pozabljena oziroma prezrta, ali natisnili noviteto, ki bo ustrezala zahtevnim merilom literarne kakovosti. Iz tujih literatur bodo v prevodu izhajali zlasti romani sodobnih piscev, ki po vrhunski kvaliteti in nazorski orientaciji ustrezajo načelom duhovne tradicije in sodobnega iskanja transcendence. Glede na zastavljeni cilj – visoka kakovost – zbirka ne bo masovna, pa čeprav bodo v njej zelo zanimive zgodbe in sodobna privlačna proza. A že z nižjo naklado lahko zapolnjuje vrzel, ki pogreša navdih iz bogatega literarnega izročila in današnje vere v presežno. Sicer pa verjamem, da imajo dela, ki bodo izhajala v tej zbirki, po kvaliteti in zanimivosti vsekakor moč nagovoriti in zanimati širše bralstvo. Bralci Družine ste še posebno vabljeni, da se odprete tej zakladnici dobre literature.

Od kod ime zbirke?

Kot je razvidno že iz povedanega, ima zbirka dvovrstno oz. dvojno naravo: v njej bodo domača in tuja dela, kar pomeni, da naj bi se v

Jože Horvat je urednik nove zbirke Pretakanja.
Foto: T. S.

njej »pretakala« domača in tuja ustvarjalnost. Z drugimi besedami, pri domačem leposlovju bo šlo za vnovično aktualizacijo izdanega dela, pri tujem romanu za »pretok« iz tujega okolja v slovensko, ki takšne stvaritve pogreša. S to dvojno oz. dvovrstno naravo zbirke želimo po eni strani zadostiti kulturnozgodovinskim potrebam po dostopnosti literature, po drugi pa slovenskemu bralcu omogočiti srečanja z deli in avtorji, ki se jim mnoge založbe izogibajo ali jih prezrejo iz nazorskih razlogov.

V teh dneh sta izšli prvi knjigi iz zbirke. En domač in en preveden avtor – po kakšnem ključu ste ju izbrali za zbirčina prvenca?

Kot domače leposlovje je izšel potopis *Pomlad v Palestini* Mirka Javornika (1909–1986), iz italijanščine pa prevod kratkega romana *Oltar za mater* Ferdinada Camona. Javornikova knjiga je izšla leta 1935 – je nenavadna knjiga, ki ob izidu ni doživela nikakršnega odmeva, po vojni pa je bila v glavnem nedostopna, saj je bil njen avtor med vodilnimi domobranskimi intelektualci oz. pisci. *Pomlad v Palestini* nima s to temo nič skupnega; Javornik je kot mlad, nadarjen avtor, ki si je s svojim pisanjem pred drugo vojno ustvarjal velik ugled v javnosti,

opisal svoje srečanje leta 1934 s Palestino, tj. vsestransko, z visokim literarnim jezikom predstavil njeno tedanjo podobo, deželo arabske večine in vračajočih se Judov, njenih burnih verskih, političnih, nacionalnih itd. nasprotij, a tudi njene zunanje podobe – puščave, mest, verskih obredov ... Njen ponatis je kulturnozgodovinska dolžnost, aktualizacija spregledane potopisne literature.

Kaj pa prevod romana Oltar za mater?

Roman je mojstrsko delo znanega italijanskega pisatelja Ferdinanda Camona. Po izidu (1978) je avtor zanj prejel visoke literarne nagrade, knjigo pa so prevedli v več kot dvajset jezikov. V njej gre za pripoved o kmečki družini v deželi Veneto kmalu po drugi svetovni vojni – s posegi v čas pred in med njo – in z njo o odmiranju starodavne kmečke kulture z njeno pradavno moralno in (krščansko) etiko. Pripoved teče o smrti matere, ki ji mož postavi spomenik, ob tem pa se razgrinja težko življenje družine, katerih člani še vedo, kaj je ljubezen, vera, dobrota, poštenost ... V tej luči je razumljivo, kaj pomenijo besede, s katerimi je pisatelj opredelil svoj roman: v njem je hotel pokazati, »kaj je svetost«. Delo je prevedel in tehtne opombe napisal Matej Leskovar.

V zbirki bo izšel tudi roman, ki bo nagrajen z literarno nagrado svetlobnica. Vi ste tudi v komisiji, ki bo pregledovala poslanske rokopise. Kako odmeva aprilski razpis nagrade?

Svetlobnica – za marsikoga manj znana beseda – je zastekljen ali odprt svetlobni nastavek na vrhu kupole ali strehe in v cerkveni prostor ali kulturno palačo »prevaja« svetlobo. Kot ime nagrade dobro izraža simbolno željo založbe oziroma strokovne komisije o značaju nagrajenega besedila. To naj bi bila pripoved o slovenskih ljudeh, zaznamovanih z iskanjem smisla med premagovanjem političnih, socialnih, duhovnih oziroma mišljenjskih vzorcev časa, a z vero v presežnost bivanja, moralne vrednote in zvestobo svojemu rodu. S to človeško in duhovno močjo bi roman lahko pomagal bralcu med drugim globlje razumeti potrebo po obstoju in tvornem sožitju posameznikov in narodov, zemlje in neba ... To pa je tudi eden od postulatov, ki velja za uvrstitev nekega romana v *Pretakanja*. S takšno, dovolj široko opredelitvijo vsebinskega okvira »tekmujoč« knjige, je nagrada najbrž posebej profilirana in morda je v tem eden izmed vzrokov, da je po izidu razpisa konec letošnjega aprila najprej bilo zaznati presenečenje pri neredkih kulturnikih, a tudi zanimanje zanje pri pišočih. Upamo, da bo na uredništvo prispelo nemalo rokopisov. Kolikor mi je znano, jih je nekaj že na uredniški mizi ... ■

KSENJA HOČEVAR

Prvi knjigi iz zbirke Pretakanja